

ДЖАН ФОСТЕР ДОЛЛЕС ПОМЕР; ЙОГО СМЕРТЬ ВКРИЛА ЖАЛОБОЮ ЗДА І СВІТ

Президент вшанував пам'ять Покійного проголошенням заяви про Його заслуги для світового миру і доручив влаштувати Йому офіційний похорон

Вашингтон. — В неділю, дня 24 травня ц. р., о годині 7.49 ранку в Армійському шпиталі ім. Волтера Ріда помер донедавній державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес, на 71-му році життя. У хвилину його смерті були присутні в кімнаті дружина Покійного Джейнет, його два сини — Джан і Евері, одна із сестер Елліот і брат Аллен. Перебував у шпиталі Джан Фостер Доллес, від 6 лютого ц. р. за важкого двох тижнів відвідин в Флориді, лікуючися на недугу рака, до якої востаннє долучилася хвороба пивною. Покійний брав активну участь у громадському і публічному житті вже із своєї молодості. В 1919 р. брав участь у мировій конференції у Версалі і від 1949 р. входив до Конгресу, як сенатор ЗДА. На протязі останніх 6 років Доллес був тим державним мисливцем, що формував законотворчу політику З'єднаних Держав Америки. Президент Айзенгавер, який в минулу неділю перебував на своїй фермі у Геттисбургу, дізнавшись про смерть свого довголітнього співробітника, написав негайно і передав до проголошеної спеціальної заяви, в якій висловив глибокий жаль своїм землякам і всім людям, які вірять у справедливість, з приводу відходу із життявої сцени одного із справді великих людей нашого часу, і в якій відзначив заслуги Покійного на становищі державного секретаря, підкреслюючи особливо ж його відвагу, його знання і його зрозуміння та відданість для покращання взаємин поміж націями. В дальшому Президент ствердив, що Покійний вірив глибоко у гідність людини і в братерство людей і гаряче підтримував всі їх найглибші надії і аспірації, будучи завжди у всьому неспирним ворогом тирanii. В окремій другій прокламції през. Айзенгавер дооручив влаштувати Покійному урядовий похорон з військовими почестями і наказав спустити на знак жалоби до половини мафів державні прапори на всіх урядових будівлях З'єднаних Держав і на всіх дипломатичних представництвах і військових базах ЗДА у світі. Жалоба ця має тривати чотири дні, аж до покладення тіла Покійного в могилу. Похорон Доллеса відбудеться в середу, дня 27 травня з Національної Катедри у Вашингтоні на Арлінгтонське Національне Кладовище.

Смерть Джана Фостера Доллеса викликала глибоку жалобу і широкий відгомін в краю і у світі. До Білого Дому надливають телеграми із висловами співчуття від видатних державних мужів, політиків й урядів різних держав. Між першими, що висловили своє співчуття з приводу смерті Доллеса, були Виястон Черчилл, кол. президент ЗДА Гаррі С. Труман, президент Франції де Голь та інші.

Департамент оборони виніс новий плян оборони проти несподіваного нападу

Вашингтон. — Придставник департаменту оборони повідомляє, що Пентагон виключає новий план оборони проти несподіваного повітряного нападу на ЗСД, а це при кінці цього місяця цей план має бути переданий Конгресові. Цей план по раз перший введе до уваги при обороні цього континенту такі роди зброї як керовані ракети, літаки, радарові інсталяції, та інші комунікаційні засоби на протязі трьох або чотирьох років. Досяг ці плани відносилася тільки до одного року, під час обговорювання бюджету оборони. Згідно з планами, Пентагон хотів би, щоб при обороні континенту використано керовані ракети, випродуковані армією — „Ніке-Геркулес“ і випродуковані летунством конвенційні ракети „Бомарк“. Дехто гадає, що для Пентагону покінчить боротьбу між армією і летунством за те, хто має продукувати керовані ракети близького засягу, потрібної до протилетунської оборони. Тепер спір між армією і летунством за ці ракети дуже загострився; „Бомарк“ ракети є новіші, і їх засяг виносить 200 миль, а засяг „Ніке-Геркулес“ ракет становить тільки 100 миль. В цю боротьбу вмішався вже і конгресові комісії, хоч президент Айзенгавер сказав на останній пресовій конференції, що він вирішувати повинні тільки виконавчі урядові чинники.

На Флориді сконфісковано зброю для повстання проти Кастра

Маямі, Флориди. — Прикінці тижня агенти ФРІ в Маямі заарештували кільканадцятьох осіб і сифіскували літак, наладований зброєю, призначеною до Домініканської Республіки. Три особи, в тому і домініканський консул в Маямі, Августо Фернандо, оскаржені в тому, що старалися підкупити американських урядовців. Консула звільнили за кавіджо 25,000 доларів. Між заарештованими є і одна жінка, яка була помічником пілота. Гадають, що ця зброя була на те, щоб перевезти з Домініканської Республіки до Куби, і там вжити її проти Фідела Кастро. На Кубі Кастро 23-го травня повідомив про те, що його революційний уряд перебірає на власність державні 7 приватних летуських ліній. Президент Мануель Уррутія вже підписав відповідні закон про це вивалення.

В АМЕРИЦІ

● Чоловікам дають військескія, чому секретар оборони Ніл МакЕлрой казав резигнувати зі свого становища. МакЕлрой, бувши президентом фірми „Проктер і Гембл“, діставав річну платню в сумі 285,000 доларів а на посту секретаря оборони дістає 25,000 доларів. Деякі члени кабінету Айнзена складають великі мільйони, будучи працівниками за одну десяту частину тієї винагороди, яку могли б діставати від приватних фірм.

у Лінколіну, Небраска, мав згинуту на електричному кірслі 20-річний Чарльз Старкветер, який разом із своєю 15-річною коханкою Керіл Фюгет убив 11 людей. Серед його жертв були мати Керіл, її вітчим і сестра по матері. Керіл засуджено на довічне ув'язнення. Але на просьбу батька

ДЖАН ФОСТЕР ДОЛЛЕС
під час свого виступу в ОН в 1958 р.

НАЦІОНАЛЬНІ ГРУПИ В ЗДА ДЕБАТУВАЛИ В НЬЮ ЙОРКУ НАД СПІЛЬНИМИ ПРОБЛЕМАМИ

СЕНАТОР К. Б. КІТІНІ ЗАКЛИКАВ „ЗБЕРІГАТИ ЖИВОЮ ПАМ'ЯТЬ ПРО ДНІ, КОЛИ БАТЬКІВЩИННИ ІМІГРАНТІВ БУЛИ ВЛЬНІ”

Нью-Йорк. — Три організації — „Ліга Бнай Брит проти очорнювання“, „Спілка чужо-
мовних редакторів і видав-
ців“ та „Конференція амери-
канців центральної і східно-
європейського походження“
— уклали в минулу суботу
23 ч. м. в готелі Белмонт-
Плэза в Нью-Йорку конферен-
цію під гаслом „Роль амери-
канських національних груп
в скріпленні демократичного
суспільства“. Кожен френцію
відкрив д-р Йосиф Ліхтен від
„Ліги проти очорнювання“,
що найбільш зайнялась органі-
зацією цієї конференції. Він
говорив про значення націо-
нальних груп в Америці, як
країні національностей, та від-
дав привітних з-посеред двох
лідерів різних національ-
них груп та з-посеред ново-
прибулих. — Письменник д-р
Луїс Зарах, автор твору „Бла-
гословенний цей край“, ви-
голосив дошлу доповідь, в
якій затрунув різні пробле-
ми іммігрантів, що прибувають
до ЗДА. Він вказав м. і на
конфлікт, який виринає тут,
коли зударяються дві течії —
шанування американською

масою грошей і м'язів та тугою новоприбульців за носими домом, в якому можна б покласти любов до своєї першої батьківщини. Як «найтрудніший іспит», що стоїть перед національними групами в Америці, промовець визначив коначність «вищесна самим, чого вони владиво хочуть, і як мають забезпечити безпеку своїм і своїм дітям, матеріяльну та духову». —

Третій промовець, Ізраїль Моєс казав про конфлікт, існуючий в 3ДА між баткамі та дітьми та про дискримінаційні познаня, які існують, дармащо в менш драстичних формах. Він навів м. і приклад — самовільного зміновання прізвищ і імен новоприбулих їхніми пращадцяця.

Індекс цін в квітні становив 123.9 відсотка

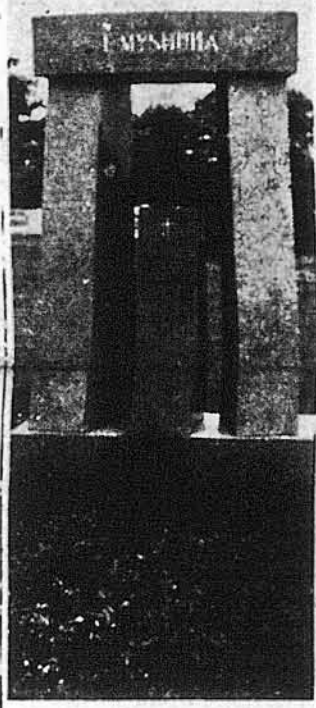
Вашингтон. — Шеф відділу цін в статистичному бюро департаменту праці Г. Е. Райлі повідомив, що індекс цін в місяці від половини березня до половини квітня ц. р. збільшився на 0.2 відсотка і становив 123.9 відсотка в порівнянні з пересічними цінами в 1947-1949 роках, це значить, що кошти прожитку від тих років донині зрости на 23.9 відсотка. Райлі сказав, що в індексі цін за квітень не видно якоїсь окремої тенденції, тільки ціни харчів зменшилися. Такий самий індекс цін був по раз перший в липні 1958 року. Статистичне бюро повідомляє, що заробітня платня самотнього робітника після відтягнення податків виносилася 73.41 дол. тижнево, а фабричний робітник їв трома членами родини в чисто тижнево заробляв 80.68 дол., це значить, що заробітні платні в квітні збільшилися майже на 50 центів в годину в порівнянні з березнем.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУВАЮТЬСЯ РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Союзуіка, Кергонскон. — У понеділок, 25-го травня, на цій оселі почалися передачувані статутон звичайні річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, що відбуватимуться спрощув тижня. Це є перші такі наради Головного Уряду УНС, обраного на 24-ій конвенції цієї організації, що відбулася тощо рік тому в Клівленді, Огайо. В нарадах беруть участь члени Головного Екзекутивного Комітету: гол. пресідіант Дмитро Галиччн, заступники гол. пресідіанка Носип Лисогір і Аня Герман, гол секретар д-р Ярослав Падох та гол. касир Роман Слободян; члени Головної Контрольної Комісії: д-р Володимир Галан, інж. Володимир Коссар, інж. Степан Куропас, Петро Кучма і дир. Петро Пушило; члени Головної Ради: Богдан Зорич з Торонто, Канада, Дмитро Шмага з Клівленду, Огайо, Іван Кокольський з Вунсакет Ровд Айленд, Тарас Шпікула з Шингао, Ляліноі, Іван Олександринський з Філадельфії, Василь Гуссар з Рачестеру, Н.І. адв. Аня Чопик з Бостону, Мас., Андрій Джукла з Ембрідж, Па., Олена Штотгін з Філадельфії, Володимир Діччн з Дітроїт, Микола Давенсіма з Маттанан, Мас., та Ярослав Гук з Гартфорда, Конн., і редактор „Свободи“ А. Драган. На порядку нарад з вітні всіх членів Головного Уряду і редактора „Свободи“, обговорення цих звітів та ряд актуальних проблем, зв'язаних з організаційним і фінансовим станом організації та її дальшим розвитком і працюю серед української спільноти в З'єдинених Державих Америки і в Канаді. Ці наради попереділа одностороння перевірка стану і діловодства УНСоюзу, переведена його Контрольною Комісією.

**У П'ЯТНИЦЮ, 29 ТРАВНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ
БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА
МОГИЛІ Д-РА ЛУКИ МИШУГИ**

В найближчу п'ятницю, 29-го травня, о год. 2-гій пополудні, на „вічнозеленому“ (Evergreen) цвинтарі між Пюарком і Елізабетом в Нью Джерсі відбудеться благословення пам'ятника на могилі с.л. п. д-ра Луки Мишуги, померлого 8-го лютого 1955-го року довголітнього головного редактора „Свободи“ та колишнього представника уряду Західної Української Республіки у Вашингтоні. Благословення пам'ятника довершать всц. о. Антін Борса, український католицький парох Джерсі Сіті, до якої Покійний належав. Пам'ятник на могилі д-ра Мишуги збудовано старанням виконавців останньої волі Покійного, що ними з головний пресдідник УНСОюзу п. Дмитро Галиччн і головний касир УНСОюзу п. Роман Слободян. Проект пам'ятника, показаного на фотознімці побіч, приготував світової слави український різьбар та особистий приятель Різбярного, п. Олександр Архипенко, а виконав проєкт п. Степан Зілінський, співвласник фірми Rosehill Monumental Art and Design, Inc., Іст-Вуд, Нью-Йорк.

ments, 184 Union Ave., Irvington, N. J. Пам'ятник складається із сіро-мармурової структури, що обрамовує бронзово-мармуровий постумент, на якому приміщене вилітє в бронзі погруддя Покійного. На постументі, під знаком св. Хреста, вмурована таблиця з поданням в чотирьох рядках написом українською мовою: Д-р Лука Мישуґа, 1887-1955. Представник Уряду ЗУНР у Вашингтоні, Головний Редактор Свободи". На горішній поперецькій структурі вирізаний в мармурі напис латинськими літерами: L. MYSHUHA. У благословенні пам'ятника візьмуть участь члени Головного Уряду УНІСоюзу, що саме в цьому дні закінчують свої річні наради на Союзівці. Дорід до цвинтаря автомобілями майжедодішній шляхами чч. 1 і 9 до ч. 22 на південь від Ньюарку, опісля перший виліз із шляху на есеню Frillingheusen і нею в напрямку Еллізабету до газалінової станції СУНОКО по привному боці і тут зоворот направо та прям. на цвинтар. Публічними засобами комунікації найрадіш закінчують до Пенсильанській еської станції в Ньюарку, а звідтіль автобусами Публічного Служби чч. 11, 12 і G2 до Евергрін есеню, звідки ще два або три "блани" до входу на цвинтар. Могила д-ра Мישуґи є зараз біля входу, ліворуч.

Конференція для справ втікачів закликає уряд і Конгрес до збільшення допомоги втікачам

Вашингтон. — Дводенна конференція для справ вітківців, яка відбувалася в Білому Домі та в якій взяв участь президент З'єднаного Штату д-р Вол. Галан, закінчилася 22-го травня закликом до уряду і Конгресу, щоб збільшити акцію в справі допомоги вітківцям, розсіяним по цілому світі. Цю конференцію скликав президент Айзенгавер. Президент в окремому зверненні просив 160 делегатів, щоб предložили свої рекомендації уряду, що ЗДА могли б зробити для поліпшення долі вітківців в Раді для Справ Вітківців, який організують Об'єднані Нації, і який почнеться 1-го липня цього року. Конференція погодилася в тому, що приватні організації повинні діяти в порозумінні з Американським Комітетом для Справ Вітківців, очолюваним о. Френсісом Б. Сейбром. Конференція рекомендує американському народові допомагати вітківцям і закликати Американський Комітет для Справ Вітківців випрацювати програму активнішої допомоги вітківцям. Друга резолюція пропонувала відкласти всі інші резолюції, які оголошено (всіх 10). Проти цього* протестували деякі делегати, кажучи, що вони їхали до столиці не на те, щоб вислухати звітів промов, а тому, щоб висловити свої пропозиції, як про це писав у своєму зверненні Президент і як про це говорив віце-президент Річард М. Ніксон. Після довгих дебатов прийнято майже одностайно резолюцію про те, що уряд збільшить допомогу вітківцям, а Конгресс щоб ухвалив закон про допущення вітківців до ЗДА. Республіканці (Закріпачення на ст. 4-ій)

КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ В ЖЕНЕВІ ПЕРЕРВАНА З ПРИВОДУ СМЕРТИ ДОЛЛЕСА

Женева. — На телефонічну вістку, що її отримав державний секретар Крістіян Гертер у Женеві від свого заступника у Вашингтоні, Дагласа Діллона, про смерть Джима Фостера Доллеса, всі чотири міністри закордонних справ

міністер закордонних справ Андрей Громіко, який, мабуть, поїде на побачення з Хрущовим до Альбанії, таки прибуде до Вашингтону на похорон Доллеса, дарма що Доллес був найбільш знайдений комуністичним світом.

погодились, щоб Женевську конференцію перервати до 4-ї години цього тижня. Всі три західні міністри — державний секретар Гертер, англійський міністер закордонних справ Селвін Ллойд і французький міністер Моріс Куве де Мурвіль — рішили разом відлетіти на похорон Доллеса. Те саме бажання висловив західно-німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентау. З Бонну наспіла вістка, що на похорон збирається прилетіти старій канцлер Конрад Аденауер. У Токіо міністер закордонних справ Акіро Фуїсіма заповів свій відліт на похорон. В усіх західних столицях та взагалі в усьому літньому світі вістка про смерть Дж. Ф. Доллеса зробила глибоке враження, яке проявилось в заявах керівників державних діячів та в головах преси. Одинокі тільки комуністичні країни подали вістку про смерть Доллеса в сілхьох словах, хронікарським порядком, покищо без якихсь коментарів. Так сталося в СРСР і в комуністичному Китаї. Тільки в Східній Німеччині, де німецькі комуністи використовують кожну нагоду, щоб виявити свою лайкевську ретність супроти Москви, офіційна пресова агенція випередила московський ТАСС і до вістки про смерть Доллеса подала лайливий коментар, представляючи померлого колишнього державного секретаря, як "автора Корейської війни, прихильника американської інтервенції в В'єтнамі та організатора атаки проти Лівану". Східно-німецькі комуністи змальовують постать Дж. Ф. Доллеса, як того, що "блюнував всяке відпругування міжнародної ситуації й упертим „ні" відповів на всі заходи соціалістичних країн досягнути порозуміння...". Американська преса не виключає, що советський

Останнє засідання Женевської конференції відбулось 7-го минулого п'ятниці, 22 травня ц.р. Держ. секретар Крістіан А. Гертер заявив тоді суспільному міністрові закордонних справ Андресі Громікові, що ЗСДА готові в кожній хвилині відновити переговори про міжнародне розробрення. Водночас звернувся до Совітів із закликом, щоб вони погодились на концепцію Заходу про встановлення найвищої межі для збройних сил в умовленій зоні в Європі. Зрештою на Женевській конференції не сталося нічого замітного, що давало б надію на вихід з її сілнього кута. Громіко зголосив "додаток" до советської пропозиції щодо підписання мирового договору з "двома Німеччинами", в тому дусі, що обидві Німеччини дістануть право на продовжування своїх міжнародно-господарських умов і зобов'язань. Західні держави стоять на становищі, що взагалі не може бути мови про мировий договір, який закріплював би існуючий поділ Німеччини, а тільки про з'єднання північної Німеччини, як передумову для мирового договору з одним репрезентативним урядом Німеччини, що мав би право промовляти іменем усіх німців. Все ж, існують оптимісти серед західних дипломатів, зібраних у Женеві, які припускають, що нова пленарна засідання цієї конференції Совіти поступлять з своїх позицій в приватних розмовах. Однак позиція Громіко не погодилася на засідання в обмеженому гурті самих міністрів і по одному їх дорадників, а в з'яз. приватних розмов не вийшло нічого путнього. Ото ж і знову півгодинна розмова між англійським міністром Селвіком Ллойдом і Громіком не дала ніякого позитивного вислуду й така сама конференція Громіка з Брентау.

Москва домагається від Заходу
припинення атомового озброювання
членів НАТО

Москва. — Совєтський уряд передав амбасадорам 15-х держав, членів Північно-атлантичного блоку (НАТО), ноту, в якій домагаться, щоб тепер, коли в Женеві ідуть переговори про "замінення" між Сходом і Заходом, припинено процес узброювання збройних сил держав НАТО атомовою зброєю. Совєти повторили свої давні застереження, що їх висловили буля м. і. в ноті до Італії 17 травня ц. р. та в окремій ноті до Японії 4 травня ц. р. Ці обидві держави відкинули совєтські вимоги. 22 квітня ц. р. в окремій заяві Москва протестувала проти атомового узброювання Західної

У СВИТИ

● У Південній Кореї військо-
вий суд засудив на розстріл
командира куреня, полковника
південно-корейської армії,
який застрелив свого зверх-
ника, генерала бригади, за збо-
рідкою гострою службовою до-
палою. Засуду виконали, з пояс-
неннями, що треба навітряшувати
способами протидії по-
слабленню дисципліни в рядах
старшинського корпусу корей-
ської армії.

● В Ізраїлі судили за дезер-
цію старшину армії, Елінугу Іс-
коніча, колишнього румунсько-
го громадянина. На суді він за-
явив, що коли мав 10 років,

один румунський націоналіст
на службі в гітлерівці застре-
лив його батька, матір і троєх
братів. Ного самого перекладали
румунською мовою. В 1932 році
він емігрував до Ізраїлю і
вступив до армії, де від нових
жидівських іммігрантів з Руму-
нії дізнався, що його вбивши
служить у французькому чу-
жинецькому легіоні. Тоді він утік
з ізраїльської армії, записався
до чужинецького легіону і за-
стрелив убивника своїх бать-
ків в Індокитаї, після чого вер-
нувся до Ізраїлю і зголосився
до властей. Ізраїльський суд
оправдав його.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВІТОВИЙ РІК УТИКАЧА

На запит Президента і з участю найвищих урядовців та конгресменів, відбулася в двох останніх днях минулого тижня у Вашингтоні конференція 200 представників громадських, церковних і переважно харитативних установ, між ними й президента нашого З'УАДК-у д-ра В. Галана, присвячена одній із найбільш актуальних сучасних проблем: опції над бездомними, що впади жертвою останньої світової війни та післявоєнної ситуації. За даними організації Об'єднаних Націй, від часу останньої війни круто 40 мільйонів осіб мусили залишити свою батьківщину, свої домівки та весь свій життєвий доробок і стати кочівниками. Завдяки власній подвигу тугості і завдяки жертвенній душі, що її подав утикачем вільний світ, у першу чергу Америка, коло 25 мільйонів цих людей дісталися тривке притулку в інших країнах. Але коло 15 мільйонів все ще рахуються втікачами без запевненого даху над головою, а з них тільки два-три мільйони користуються з безпосередньої чи посередньої допомоги Об'єднаних Націй. В самій Європі все ще є 120 таборів утикачів — в Австрії, Німеччині, Греції і в Італії. Що значить довге життя в таких таборах — добре знають колонії українські «лі-лі», що перейшли через оту таборну мізерію з її насаринним способом життя, її розкладовою атмосферою, з її нужденною життєвою стогою. А втім, як слушно підкреслюється, в злиті Об'єднаних Націй, табори є «небом» для тих утикачів, що не мають змоги дістатися до них чи влаштуватися поза ними.

Найсумнішою стороною цієї проблеми є її перманентний характер. Явище масової втечі людей із своїх батьківщин було відоме і в минулі віки. Релігійні переслідування в Західній Європі стали поштовхом для мандрівок через Атлантичний перешийт породинок утикачів. Але такої масової трагедії, як під час і після останньої війни, світ ще не бачив. Надія, що з приходом миру можна буде її подолати, не здійснилася. Бо миру нема й донині. Не можна злікадувати наслідки комуністичного варварства, поки існує це варварство. Доказом того, що хвиля втікачів не скінчилася з припиненням війни в Європі, була втеча 200 000 людей після масакри, що її більшовики вчинили на Мадярщині влітку 1956 року. Але не всі мали таке щастя в нещасті, як вони, що протягом наступних кількох місяців на 98% знайшли можливість постійного поселення в центральній Європі або переселення виїздом спрощеним шляхом до закордонних країн. З-поміж 28 000 мешканців таборів у центральній Європі 18 000 живе там щонайменше десять років! Тому проблема втікачів — це не тільки проблема людського нещастя і потреби допомоги людям в її горі. Це також суттєво політична проблема, прикметна для майбутніх відносин у широкому світі. Є два пункти на земній кулі, де ця проблема існує в запальній стадії без зв'язку з комунізмом, але також як наслідок процесів, викликаних війною: кругло мільйон арабських утикачів із Палестини з часу жидівсько-арабської війни та безперервний струм утикачів, що ще плыве з шапканого війною Альжир до єврейських країн Тунісії і Марокко. Але ж мільйон утикачів у Гонг-Конгу — це продукт комуністичного режиму, так само, як в'єтнамські комуністи спричинили мандрівку коло півмільйона людей з північного до південного В'єтнаму. Заопікувалися ними їхні земляки-в'єтнамці, так само, як безумовно хвилю втікачів із Східної Німеччини опікуються спеціальні державні й суспільні організації, покликані до життя урядом Західної Німеччини. Але ось уже в останніх тижнях світ став свідком нового походу втікачів: 12 000 тибетців, що втекли від переслідувань комуністичних агресорів.

«Світовий Рік Утикача», який з ініціати Об'єднаних Націй починається в червні і має принести полегшує ситуації долі, повинен закваліфікувати також посилену допомогу нашим українським залишкам в Європі. Вони становлять великий відсоток серед 18 000 тисяч таборників, отого «твердого ядра», що його годі розкувати: це хворі, старі, немичі, жінки з дітьми. С серед них і люди науки, є молоді, що хоча вчитися в діти, що їм треба дати змогу не забути рідної мови серед чужомовного моря. Американсько-українська громада активно включилася у благодійну акцію допомоги втікачам, створивши свій Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, який провів уже історичне діло своєю опікою, охороною, допомогою і переселенням українських втікачів. На жаль, тепер ми вже часто забуваємо про його існування і про існування наших залишків в Європі. Забуваємо також про найбільшого ворога вільного світу, а з ним і про вічну потенційну загрозу новій хвилі втікачів. Хай же й американські українці будуть не лишні свідками, але й активними учасниками «Світового Року Втікачів» — своїми пожертвами на цілі З'УАДК.

ШУКАЮТЬ ВИХОДУ

Мюнхен. — Німеччина — це «неправильний пункт» Європи, який має ту властивість, що бої цієї точки дають відгук у цілому світі. Німеччина, наслідком програної війни, втратила значні території на сході; але й решта Прусії та Саксонії, де живе коло 18 мільйонів німців, віддана штурмом від Західної Німеччини. Там переведено «совєтизацію», і ця країна зветься тепер, мов на глум, «Німецька Демократична Республіка».

Кожний нарід, територія якого розділена, бажас об'єднання. Прямування до політичної соборності поширене у Німеччині. Це прямування продиктоване не тільки почуваннями, але й холодною розумом. Німці не хочуть, щоб їх територія стала жертвою атомової війни. Коли Західна Німеччина виконає свій план озброєння, а в Східній Німеччині вибухне повстання проти комуністичного режиму, накинута Московію, то чи знайдеться в світі сила, яка б удержала західні німців від допомоги своїм східним братам? Чи Москва буде байдужою приглядатися, як комуністична диктатура в Східній Німеччині валитиметься? В стирті сухої соломки бракує тільки сірника, щоб спалахнула пожежа: так і в озброєній Європі. Ось чому німцями, англійцями та іншими політиками шукають виходу з безпечної ситуації. З цієї причини іздав британський прем'єр Мекмільден до ССРС: для того не відмовився головною Німецької соціал-демократичної партії Олленгауер поїхати на розмову з Хрущовим у східному Берліні; бажання знайти шлях до соборності і до замирення з совєтським урядом поведло визначних соціал-демократичних політиків — Карла Шміда і Ф. Ерлера до Москви на розмову з тим самим Хрущовим.

Які наслідки принесли ці розмови? Хрущов дав зрозуміти своїм гостям, що Москва не хоче об'єднання Німеччини. Хрущов уявляє, що 50 мільйонів німців Федеральної Республіки «зроблять насильство» над 18 мільйонами німців Східної Німеччини, і через те Східна Німеччина буде втрачена — для совєтського блоку. Хрущов не стерпів влітку 1956 року, щоб Угорщина стала нестримною, похвилью московської «опіки» і комуністичної диктатури. Тим більше московські вожді бояться втратити Східну Німеччину, бо це був би сигнал до розпаду всієї совєтської сателітної імперії.

Це така тверда дійсність. Але людям властиво і «без надії сподіватися». Ось чому багато німців вірять, що з Москвою такі властивості докористуються, що вдасться переконати Хрущова, що об'єднана Німеччина не буде страшна для більшовицької імперії. Для того опозиційні партії Німеччини висувають ідею «розмежування»: зробити Західню і Східну Німеччину нестримними між двома військовими блоками, вивести совєтську армію із Східної Німеччини, а військову НАТО із Західної Німеччини і потім, поступово дійти до об'єднання обох держав під одним урядом.

Прості німецької соціал-де-

мократії опублікувала німецька преса. Дехто називав його «планом розпуску». Він постає у великій мірі під впливом загроз Хрущова, що Москва готова укласти мировий договір окремо з Східною Німеччиною, а це б створило нову перешкоду для дальшого об'єднання Східної і Західної Німеччини. Уряд Аденрауера ставиться холодно до спроб порозумітися з Москвою. Аденрауер їздив до Москви 1955 року з великими надіями, але після того мас ще й досі «оскому». Противники

А. Запінний

МАДЯРСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І УКРАЇНЦІ

Хоч від того дня, коли спалахнула мадярська революція, минуло лише два з половиною роки, вже з цієї далекої перспективи виступають щораз виразніше її обрис, як переломової події в житті Середньої та Східної Європи.

Справа в-тому, що під час розгортання цього революційного зриву постали деякі факти, які кинули яскраве світло на Совєтський Союз та поневолені ним народи. Ці факти заслуговують на те, щоб їх проаналізувати, також тому, що вони вказують на тенденції розвою політичних процесів за залізною заслоною.

Перший факт — це наявність у кожній поневоленій нації величезної вибухової сили. Переважна частина цього динаміту прихована в підсвідомості індивідуальності та збірної душі нації. Москва старалася цю велику загрозу для себе розрядити, але своїми брутальними діями і щоденним порушенням людської та національної гідності цю силу побилює і скріплює.

Приблизне уявлення про розміри цієї сили дає нам мадярська революція. До 9-го грудня вечора 23 жовтня 1956 р. не було в мадярській демонстрації жадного кріса і найменшого бажання починати якийсь збройний виступ. Та коли іскра запалила цю притиснуту силу, вона вибухнула з величезною, стихійною нагальністю. Приблизно по двох годинах позначилася вже виразна перемена революції і на внутрішньому фронті. Комуністична й некомуністична молодь та робітництво опинилися в рядях революційних. 250-тисячна мадярська армія розбіглася або перейшла до повстання. Сто-тисячна тасма поліція дала себе розбити на дрібні групи, які безпощадно торопилися революційна стихія. Мадярська компартія почала розкладатися. Залимався цілий державний апарат.

Але на цьому не кінець. Мадярські революціонери не злякалися війни, яку Совєтський Союз розпочав через п'ять годин, кинувши на вулиці Будапешту 60-тисячну армію, щоб в зародку залуштити революційний зрив. Стався неймовірний ріт. На сцену руку змайстровані мадярські опірні точки не тільки витримували барабанний вогонь совєтської артилерії, але й завдавали совєтській армії болючих ударів.

Другий факт: перестрах

старого прем'єра кажуть, що Аденрауер не дуже побивався за злукою з Східною Німеччиною, бо індустріалізована Східна Німеччина віддала б голос за соціал-демократію, і перевага партії Аденрауера була б загрожена. Але це тільки здогадки. Кожний німець хотів би вирвати свої брати із комуністичної неволі. Але як? Де вихід? Ніхто цього не знає, і тепершні конференції міністрів закордонних справ у Женеві, на порядку якої й є головні проблеми, не дає будь-якої реальної надії на позитивну відповідь на ці питання.

П. С.

Москви. Та сама червона імперія, яка не раз приймала визивну та згрідливу поставу супроти великих держав або навіть супроти цілого Заходу, — та сама Москва стала дуже смирою, схильною до угоди і порозуміння з революційним урядом Імре Надя, який мав відвагу вилитися з-під диктатури і поставити збройний опір червоній армії. Протягом кількох днів Москва не тільки визнала нову революційну владу, але й почала з нею, як з рівноправним партнером, мирові переговори. А найважливіше — вона прийняла всі вимоги революційного уряду, тобто забрала свої війська з Будапешту і дала дозгоду на виведення свого війська з цілої Мадярщини, склавши додатково за день перед тим публічну заяву, що буде реєструвати державну незалежність і господарську рівність своїх сателітів.

Чого Москва так перелякалася? Очевидно, не самої Мадярщини, але тих велетенських розмірів вибухової сили, що загнїдилася в душах поневолених народів, з яких тільки дрібна частина почала влітку 1956 р. в мадлярській країні.

Третій факт. Ідейний ґрунт для мадлярської революції підготувала своїми резолюціями мадлярська комуністична молодь високих шкіль, а в деталях розробила для неї гасла Спілка мадлярських письменників. Назовні вони були доволі помірковані, як: виведення совєтських військ з Мадярщини, воля слова, віри, зменшення виробничих норм та примусових достав різнорічних продуктів. Але по суті ці гасла вдаряли в самі основи совєтської системи і виявилися далеко небезпечнішими, ніж якісь максималістичні гасла. Іхня поміркованість зробила симпатиками революції ті суспільні групи, які зберегли віру в соціалізм і в його вищість над капіталістичним устроєм. Жалюгідний стан за залізною заслоною вони приписували на рахунок Сталіна та виконавців його нерозумних і жорстоких наказів.

Перший постріл, який упав з московського наказу в Будапешт, розірвав усі зв'язки з Москвою. Зник будь-який поділ серед населення. Ціла нація опинилася в таборі революції. Бойовим гаслом для всіх стала повна незалежність і побудова національного життя на демократичних основах, без чужого диктату.

Масою право і підстави вірити, що також українська

молодь і українські інтелектуали здобудуться в слухний час на подібні резолюції і підуть першими на барикади за їх реалізацію. Думати інакше, значить цінити нашу молоді та наших письменників нижче, як їхніх мадлярських товаришів. Не можна спісувати з національного інвентарю всіх тих із партійним чи не партійним, що москволюбський режим накинув їм комсомол, компартію та участь в державному апараті. Поминаючи або недоцінюючи ці групи, ми допускаємо непростимого прогріху, бо цим дуже зауважимо людський потенціал прийдешньої української революції і ставимо під запит П успішне закінчення. Мадлярський приклад показав, що ці групи можуть бути дуже цінним чинником в розгрі Української революції, що можна всіх українців згуртувати в одну діючу спільноту і звести до нуля загрозу проливу братньої крові. Тоді по другому боці барикади опиняться Москва, наслані нею колоністи та горстка збаламучених людей українського походження.

Що на Україні саме під таким аспектом розцінювали події, які розвивалися над Дунаєм восени 1956 року, маємо цілком певне підтвердження в звіті п'ятичленного комітету, вибраного з дипломатів Австралії, Данії, Цейлону, Тунісії та Уругваю Загальними Зборами Об'єднаних Націй 10 січня 1957 р. для розсліду мадлярської справи.

У 15-му розділі цього звіту, який має заголовок «Депортації», сказано, що «визначна служба та визначна сторожа в тюрмах Ужгороду, Мукачева, Стрия та Коломиї, до яких спрямовано депортованих мадлярів, обходилася з ними людяно, виявляла до них симпатію та приязнь і старалася підтримати їх на душі».

Визначна сторожа, серед якої було багато осіб, що знали мадлярську мову, перепускала нелегально до визначних келій лєтучки з інформаціями про те, що діялося на Мадярщині та в самому ССРС. Такою дорогою довідалися мадлярські в'язні про студентські демонстрації в Києві та Ленінграді. Визначна служба дбала також про те, щоб листи депортованих до їх приятелів та рідні нелегальною дорогою доставлялися на вказані адреси.

Згадка про те, що багато осіб з визначного персоналу знало мадлярську мову, зовсім не заперечує його української національності, а долучена малка вказує виразно, що Ужгород, Мукачів та Стрий лежать в південній частині Української ССР, і може навіть чужинці переконатися, що сторожа, про яку була мова, складалася переважно з українців. Для нас є певним, що були вони з Карпатської України.

Четвертий факт. Мадлярська еміграція не мала жадного впливу на революцію в своїй країні. Ніхто не відчував потреби звертатися до неї по пораду, ніхто не запрошував емігрантів до революційного уряду. Один кий Ференц Надь (його не слід мішати з Імре Надєм, провідником революції), колишній прем'єр в роках 1946-1947, який опі-

(Закінчення на ст. 4-й)

Осип Залеський

ОСТАП НИЖАНКІВСЬКИЙ

(В сорокові роковини смерті)

У місяці травні ц. р. минає сорок років від часу трагічної смерті О. Остапа Нижанківського, музичного діяча, композитора та визначного українського громадянина, який згинув трагічною смертю в перших днях по відступі української армії із західного фронту. Убив його польський воєк в Стрию чи в дорозі до Стрия, без причини і без суду. Може хто з живих на еміграції стріляв знає ближче про цю трагічну подію і може подати день і місце цієї трагічної події.

Остап Нижанківський народився 1862 року у священничій родині. Вчився в дорожницькій гімназії, по закінченні шостої класи відбув обов'язкову трирічну службу в австрійській армії, а після закінчення гімназії. Вже під час гімназійної науки цікавився музикою, співав у шкільному хорі і був диригентом учнівського хору, а по закінченні науки хотів студіювати музику в школі М. Лисенки в Києві. Цей задум Нижанківського попитав дуже прихильно М. Лисенко, запрошуючи його у Київ. Але лист М. Лисенки перейняв батько Остапа, який хотів бачити сина священником, і передав його адресатові не зразу, а аж згодом, коли був він уже студентом теологічного факультету у Львові. Остап згадував про цю подію з великим жалем і називав її трагедією свого життя. Поступок батька Остапа спричинив велику шкоду українській музиці, бо його небуденний талан міг дати великий вклад у скарбницю нашої музичної культури, якщо б він став фаховим музикантом. Та годі дивуватися вчинкові батька, який, ідучи за тодішніми галицькими поглядами, що місцець це «непевний факх» і що синові священничого роду таке зайняття «не підходить», спрямував його на інший шлях. А проте, Остап Нижанківський так здобув самостійку музичну освіту і навіть склав у 1896 році в Празі іспит на вчителя музики у чеськомусь семінарії, хоч у цьому фаху не працював, може тому, що, маючи вже славу громадського діяча, був «невідгідний» для тодішніх австрійських шкільних властей, а може тому, що, будучи священником, не хотів кидати священничої праці.

Працювати на музичному полі, як уже згадувало, став Остап Нижанківський ще в шкільному віці диригентом хору. З учнівським хором, а згодом з хором львівських студентів організував він майстерські прогулянки під час ферій, влаштовуючи концерти по містах Галицької волости та популяризуючи в такий спосіб хороше мистецтво і українську пісню. Згодом керував хорами «Боя» у Бережанах, Стрию і Львові, здобуваючи славу кращого диригента на західно-українських землях.

Другою ділянкою праці Остапа Нижанківського було видавання «Музикальної Бібліотеки», яку започаткував він у 1885 році з гуртом своїх хористів. Була це перша спроба періодичного видавання музичних творів тодішніх українських композиторів, яка мала невеликий вплив на розвій музичного життя на західно-українських землях.

У першому випуску «Музикальної Бібліотеки» появилася твор Нижанківського «Гуляля» для чоловічого хору, у наступних Н. Вахнянина «Наша життя» для чоловічого хору, «Молитва» для сопрана й альту з форт. М. Лисенка (Боже великий, славний), «3 окрушків» О. Нижанківського для чоловічого хору (Золоті зорі), «Закувала та сива зозуля» для чоловічого хору з форт. П. Ніщинського, «Не чужого ми бажали», ду-

ет з форт. М. Вербицького, «Кводлібет» і для чоловічого хору С. Воробкевича, «Кводлібет II» з народних пісень М. Лисенка, «До бою» для чоловічого хору з форт. П. Вахнянського, «Вечір» і «Мило-ванка» теноровою солю з форт. М. Лисенка, «Три шляхи» для чоловічого хору Р. Топольницького, «Три пісні» для одного голосу з форт. Е. Купчинського, «Вітрокни» коломийки для форт. О. Нижанківського, «Три квартали» для чоловічого хору Недільського - Цетинського, «На щедрий вечір» для чоловічого хору Ф. Колесси і, як останній випуск, «Коліяда» для чоловічого хору в опрацюванні О. Нижанківського. Продовженням «Музикальної Бібліотеки» було видавництво музичних творів «Львівського Воляня» Особливе значення для розвитку музичного життя мали видані твори М. Лисенка, до того часу мало знані на західних землях.

О. Нижанківський працював також у комісії для збирання й видавання українських народних мелодій, яку заснував у 1894 році Іван Франко і в якій працювали також Ф. Колесса, М. Павлик, Д. Сичинський та інші.

Як композитор улаштував О. Нижанківський в першу чергу своїми хористами творами. Першим із них, який до наших днів не зберігся, була кантата до слів І. Франка «Не гармати грають німці!». Дуже скоро сполуляризувався серед співочої громади один з кращих його хористів творів «Гуляля, гуляля» до слів Ю. Федьковича. У цьому творі, як і в наступному (теж до слів Федьковича) «3 окрушків» (Золоті зорі), музична фактура тісно пов'язана з текстами пісень і творить драматичні картини, повні експресії і в ритміці і в мелодії. Менше знамі його «Вечірня пісня» і «Нова Січ», також для чоловічого хору і також цікаві своєю музичною структурою. Популярним було його сольське: «Верніться сні мого, прекрасні». «Ах, де ж той цвіт», «В гаю зеленім», а «Минули літа молоді» для сольового голосу з фортепіано і скрипки (або челою) знайшли знаменитих виконавців в особах наших передових солістів-теорів. Ці пісні награна на грамофонній платівці О. Руснаком. (Багато з наших мелодій старшої генерації майже не чує «Ластівко моя прекрасна», який лунав по наших музичних приходах, та «Коломийка-вітрокни» для фортепіаня, якіми пописувалися наші «попалники» перед празничними гостями.

Остап Нижанківський так говорив про себе: «Я в першу чергу священник, потім музикант (він був «засновником і діяльним членом „Маслосоюзу“, який постав у минулому сторіччі в Стрию), а у вільні хвилини — музикант». На жаль, громадська праця забрала йому багато часу і енергії зі шкодою для його музичної творчості. Коли б він присвятився в більшій мірі музиці, дав би нашій музичній культурі великий вклад так у творчій, як і в організаційній ділянках. Покійний думає, що це виповниться за його його син Нестор. Але й сини його не судило долю продовжити й поглибити батьківської праці на музичному полі, бо помер він у розпалі праці на сороковому році життя, в 1940 році, на чужині, як жертва воєнних подій і злиднів.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим спільнотами 22-мільйонного життя організації!

Теодор Курніта

ПРОТОКОЛ ГОВОРИТЬ

(У 50-ліття 221 Відділу УНС в Шигаго)

(12)

Ось на 95-й сторінці зашляла справа над помершим Романом Бойком, котрий наложив на себе руку і повісився. Карпа віні, а Гой і Лояк поперли, щоби гроші котрі йому належалися, після обтяження догду до товариства, вислати до його сина. І Відділ вислав. Ось справа хорого Михайла Гури. Сей член — пише Григорій Чикало — приніс посвідку від лікаря що він хорував майже більше як 2 місяці на диригетів хорів а властиво Михайл Микитин заявив що Гура у Михайлі Гури 3 рази і неспавша удамо, і заявив що бели чоловік хорий то повинен бути у дома і від Сусидів віддася, що Гура робит. Гура заперечує що не робив і предкадас лікарську посвідку. Максим Іванович заявляє, що ми віримо лікарські посвідки али віримо надирателеви хорих. По довгих обговорах не ухвалено або щоби доброго Гури заплатити або ні (стор. 36). Не зважаючи на таке рішення, Відділ таки адоволься претенсії свого довголітнього члена і виплатив йому підмогу. Ось на 112 сторінці «М. Билік повідомляє, що член Мельник знаходиться в домі божевільних. Дубовий подас, що знає Мельника від 18 літ і що він з тепер в заведено для божевільних то лиш вина його жень». Та Відділ не дошукуються вини. Він виплатив хворому підмогу та на власний кошт вислав делегацію до лікарів, щоб його від братства відділати та запізнітися із станом його недуги. З дальших протоколів довідусь, що лікарня згідна його звільнити, але під умовою, що його від-

транспортується «до старого краю». Та цей не надто мудрий план божевільні відкидає і заявляє, що як лиш буде вигляд на одержання якої роботи опустити заклад і до краю не має наміру їхати»...

Та не тільки один Мельник перебуває в Елджинському заведенні для нервово-хворих. У дальших протоколах подас, що до того заведення попадають і інші члени 221-го Відділу, як Теодора Мошчок (стор. 382) і активний член братства Сем. Канонік (стор. 381). Причини недуги першої протокол не подас. Щодо причини нервового розладу Каноніка, то доглядач хворих п. Олійницький ставить на зборх таку діагнозу: «сму забрали хлопця до армії а він наперед нічо незнав що хлопець записався до армії У. С. А.» Братська каса і ними піклуються, виплатує їм допомогу і один член братства вибирається на власний кошт їх відвідувати й потішити в горі.

Було б великою помилкою думати, що братська каса дуже ліберальною процедурою і всім своїм хворим членам виплатує підмоги. Ні, так воно легко не йде. Тут, як знаємо, мірадоною є не лікарська посвідка, а фахова опінія доглядач хворих, чи в рідкісних випадках опінія когось із членів Відділу. У протоколі від «11 октября 1936» читаємо, що «запомога члена Я. Квачан прийшла під дискусію він був хорий 3 міс. і сму вплачено 35 дол., а 15 дол. було запропестовані Контролею, в особі п. інж. Куропаса, мовляв що п. Квачан будучи хорий а був на похороні і ніс труну збішком Іван Каналером. Голос п. Квачана що правдою є що був на похороні... але труну несли Січовики, а не він. П. Лояк внесок попер п. Гайовича або Квачанови більше не виплачувати». Все ж таки члени роблять у загальному правилі винятком і більшістю голосів перерішують справу на користь Квачана. На 243-й стор. заготовується, що «п. Любас відвідував (хворого) Келера і сго не було в дома питав жени на що хорий чоловік дістав відповідь що він забагато по горівки. Ухвалено не виплатити запомоги». Також над-

зиратель хворих п. Олійницький не застас вдома й інших претендентів на братську підмогу, як Петра Гуральчука (стор. 374) і Шиманського (стор. 241), хоч бував у них кілька разів.

Але хоч які бувають невинуваті доглядачі хворих на людські видимі й невидимі недуги, хоч як не реєструють вони лікарських посвідок і особистих свідчень розслаблених про нерозгадані законспіранств і їхньої стовідсоткової не-дуги, то і на них приходить konieczність шукати в людей віри та ділового співчуття братської... каси.

На 454 стор. читаємо, що той, не надто улюблений хворими, п. Олійницький (надиратель хорих) подас, що нема хорих членів лиш в сам... хорий».

Але предсідник мабуть, цього не дочекає й закінчує зборя традиційною молитвою, після чого всі члени розходяться, тільки фінансовий секретар збирає розміт. Але відкого збирає, коли всі розходяться, не питаємо, бо протокол на цю тему мовчить.

Побіжно реєструючи всі проблеми, що входять на порядок дня щомісячних зборів членів, не можна оминути численних абзаців у «Книзі протоколів», присвячених справі українського культурного життя на терені Америки та самій Америці. Мотором у порушуванні тих справ є або рішення конвенцій, або ініціати самого членства.

Перше місце в цьому секторі займає п. зв. Українська Світова Виставка. Як відомо, в 1933 р. відбулася в Шигаго з нагоди його 100-літніх роковин Виставка Сторіччя Поступу, на якій заходами й коштами українців поза межами Рідної Землі побудовано Український Павільйон, що чимало спричинило до популяризації в Західному Світі українських самостійницьких аспірацій.

Із слов'янських народів брали в тій Виставці участь тільки ми і Чехо-Словаччина, бо широко розрешлюваний польський павільйон збанкрутував ще далеко до відкриття Виставки. Нашу секцію очолювали такі особи: д-р М. Сі-

менович, як голова, інж. С. Куропас як секретар, Т. Шпікула як касир і Юрій Небор як фінансовий секретар. Директором Павільйону був д-р В. Левіцький, тех. референтом

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Роковини Т. Шевченка в Геммонд, Інд.

З ініціативи й старанням Відд. УККА в Геммонд, Інд., вшановано концерт — академію Роковини Т. Шевченка в неділю 22-го березня в українській парохіальній залі при Колумбія Еванг.

Свято відкрив в присутності 250 осіб голова місцевого Відд. УККА п. Ст. Пилипчук привітанням громади. Слід висловити признання п. Пилипчука за ініціативу до влаштування свята, для місцевої громади і околиці.

Академію почала запрошення оркестра СУМА з Шикаго під проводом проф. Ів. Барабаша відгравали американського гітму при співучасті всієї публіки, а жіночий хор Осередка СУМА підвів під проводом п. М. Галан відспівав Шевченків, "Заповіт" і ряд інших пісень: "Зоре моя зоре", "Рече та стогне", "Уперлину жодила", "Сіно моє, сіно".

На сердечну подяку заслужила собі танцювальна група дітей СУМА, під керівництвом п. С. Косовського. Свято закінчило словами за прошені гості, п. О. Зрада українською мовою; а д-р М. Головатий висловив промову англійською мовою. Він отворив очі всім тим, що ма-

лощо знали про Генія України Т. Шевченка. Він висловив тут народження, з якого славного роду вони походять. Маля дівчинка О. Дзюба віддеклямувала вірш і виразно "Діти України", пані О. Павелюк в супроводі фортепіано О. Збурського "Розриту мого", так само п. О. Зрадуцький "Кавказ" на тлі оркестри, а п. М. Возняк Шевченкове "Послання".

Другу частину програми викопила оркестра СУМА під вище згаданим і славним диригентом, яка відгравала ряд композицій: "Марш військовий України" — Ярославського; "Заповіт" — І. Вербицького; "Думи мої" — І. Воробкевича; "Вічний революціонер" — та інші композиції. Диригент — І. Барабаш не в одного збудив любов до Батьківщини — України. Публіка дякувала йому за продукцію оркестри; нехай живе українська пісня і сам проф. Ів. Барабаш і його оркестра.

Свято закінчило співом українського гітму всією публікою в супроводі оркестри. П. Ст. Пилипчук, голова місц. Відд. УККА подякував всім учасникам свята. Він провів програму вечора.

Свято Т. Шевченка в Маямі на Флориді

15-го березня залунали в Маямі в УНДомі ніжні дитинчі голоси на академії присвяченій пам'яті Т. Шевченка, яку організували спільними силами Відділ 17 СУА ім. О. Теліги, Відд. МУНУ: Українська дола при Укр-Амер. Клубі, Відд. УНСОЮзу та ін.

Після Служби Божої парох української православної церкви ім. св. Миколи от. Петро Петруш відправив Панахиду за душу Т. Шевченка.

О год. 7 вечора в УНДомі 3938 Н. Вест Еванг відбувся концерт. Голова УНДому в Маямі пан Сидрик привітав присутніх і запросив до ведення програми голову і культурно-освітнього реферату Відділу СУА — О. Л. Подубинську.

Парох української православної церкви св. Миколи в Маямі о. Петро Петруш привітав присутніх і закликав до єдності, як цього бажав Т. Шевченко. Вступне слово і привіт від УСС дав п. Василь Подубинський. Реферат на тему "Освіта і наука в Україні" прочитав п. мтр. Богдан Остаюк. Учні Української Школи в Маямі, орган. Укр.-Амер. Клубом в листопаді 1958 року, яку провадять досвідчений педагог О.М. Подубинський, продекламували: "Молитва", "Ми є діти українські", "Маленькі наші ноги, та знають кукуку", "Звернення до Тараса Шевченка". І у багатьох присутніх стисло в горлі, як вони почули обіцянку дітей, батьки яких переважно наро-

джени в Америці і які ще кілька місяців тому не розуміли по-українськи, а тепер урочисто промовили: "Твоїми слідами підемо, Кобзарю, щоб здобути Україні свободу!". Варто згадати імена тих дітей: Володимир Давид, Керол Войтович Річард, Джері Голдін, Тарас, Леса; Дмитрій Лінда, Міхася, Христія; Палмер Лінда, Гауся; Геліхата Катря; Остапук Ігор. Діти — наше майбутнє і тому докладно багато зусиль, щоб притягнути їх до участі в академії.

Молодечна співачка панна Ліза Остаюк гарно виконала "Заповіт" Шевченка, переплітаючи деклямацію "Рече та стогне", аккомпанював п. Богдан Остаюк. Пання Дана Дорош загра на піаніно Гайдна "Сонат" і Шопена "Прелюдію". Пання Зоря Подубинська проспівала "Україно, моя рідна, несе моя несе". Аккомпанював пан Свен Любченко.

Інк. Юрій Ясинський, який щойно приїхав з Венесуели до Америки, передав привіт від українців з Каракасу і з чуттям продекламував поему Шевченка "Чернець". В дальшому був виконаний живою образ з деклямацій Шевченка в костюмах якіх охопив різні періоди творчості Шевченка. Дуже гарно виконав 13-літній Ігор Остаюк "Мені 13 минало". Богдан Венгловський продекламував "Ой, три шляхи"; пані Володимир уривок з поеми "Великий Лях"; "Душа" — розказала про-

деклямувала за що карастіся Прися і чому її в рай не пускають. "Сирота" — Зоря Подубинська проспівала "Така її доля" — аккомпанював Євген Любченко і в поемі "Тополя" виступила, як "Дівчина — тополя", зажурина дівчина шукає милото і на допомогу приходять "Ворожка" (пані Франсіска Зиблікевич), яка дуже гарно вийшла з своєї ролі. Пані Марія Вен-

гільовська в ролі "України" з чуттям оповіла, як вона виходила дітей — українців, а Богдан "нерозумний син" за напастів Україну і віддав її ворогам.

Концерт закінчили присутні відспіванням гітму "Ще не вмерла Україна". Присутні зложили 51 доларів, які повністю передано до Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка.

О. П.

Шевченківські Роковини в Рочестері, Н. Й.

Українці м. Рочестер вшанували пам'яті Тараса Шевченка Академією 18-го квітня 1959 р. в залі УНДому.

На програму Академії зложив хорів спів, промови і сольські. Із хорових точок добре вийшов "Заповіт" муз. Вербицького із баритоновим сольом мігра Чорнобіля у виконанні Українського Національного Хору під батогом інженера Матковського. Також гарно вийшла пісня "Ой три шляхи" Тополянського, хором співали т.м. хором із супроводом сольом Я. Зелез. Дві пісні "Думи мої" і "Рече та стогне" виконав урочисто хор СУМА під мистецьким проводом проф. Божика.

П. З.

В Рочестері не забули за братів в Європі

У Рочестері, Н. Й., 4-го квітня відбулося весілля п. Дарки Белей з п. І. Чайковським. П. Дарка з відомою пластичною й новачкою вишуканою — тож не дивно, що зібрані гості не забули за своїх кривих братів — залишених і жертвували на привезену ленту (Центральне Допомогове Об'єднання в Австрії) д-ром І. Домбчевським з Огайо \$52.85.

По весіллі молодята віді-

тали до Лос Анджелес, де обіцяють, а зібраних грошей може зустріти бодя одна сльоза нашим нещасним родичам свят переходять у нас у дуже гарну традицію, тож дай, Боже, щоб це продовжувалося. Велимишановим гостям за жертви сердечна подяка. Пані Дарка Белей-Чайковська належить до УН-Союзу.

Р. Д.

Американсько-Український "Форт" на Півдні ЗДА

В опері "Мінйон" текст однієї арії починається словами: "Чи знаєш ти краї, де цвітуть цитрини?". Тут доцільнішими були б слова: "Чи знаєш ти степ, де в квітні дозрівають ожини?". Де, поназдо, не тільки рідкі палки, але й частіші своєрідні дуби, магнолії і різновидні кипариси не перестають зеленіти теж і взимі. Де, вікни, азальї й інші квіти, плекані на півночі тільки в оранжеріях або вазонах, ростуть і цвітуть дико або в городках.

Дивним стейтом з Луїзіана довкруги Ейбвіллу. Він, дивне доброту, блистять зупинками доми і поглядів не тільки своїм кліматом. Він теж привітливий своєю гостинністю, що її місцеві жителі генераліст дістають по своїх французьких, еспанських і мішаних предках. До тепершньої місцеві генераліст включились теж українська родина Сас — Яворських із її широким відкритим, а не закритим "фортом" в Ейбвіллі.

Із цього "форту" д-р Олександр Сас — Яворський ро-

бить свої часті "випади", як колись у середньовіччя лицарі свої "бурги". Тільки не на коні, але авто або літаком. Не заради слави засобом здобич, але заради відкриття своїм слухачам засобом слави, здобути своїм феноменальним знанням історії ЗДА на телевізійних виступах за здобуття 64,000 доларів.

Читати звітування про його публічні виступи з промовами, це не те, що бути їх безпорядним свідком. Перекладався я про те, коли недавно був гостем у його "форту", запровадив одного тижня, в якому д-р Сас, як його там коротко звуть, аж два рази був "святковим промовцем" поза Ейбвіллом, і мене брав з собою. Не дивно, що деякі неукраїнські діти висловлюють бажання "стати українцями", бо це "самітінг шпел".

Книжка про нашого героя американства в англійській мові вже за пару тижнів з'явиться на книжковому ринку. Це — "предтеча" для англійського видання "Мого", "Московського Сфинкса". Вона бо призначена для масового читача і писана в приємному, легкому стилі без посереднього оповідання про життя і переживання автора.

Все те, що там показано, в "Московському Сфинксі" науково доповнено і доказано джерельним матеріалом. І це, мабуть, не в найменшій мірі стало поштовхом для надання мені почесного громадянства міста Ейбвіллу, поруч таких достоїнств, як пан Стасен і еп. Шіні.

Ця активність д-ра Саса ледви чи була б можливою, як і його "форту", який він був самітінг. Але будучи вестеринаром із великою практикою і тваринною санаторією, мас він помічником в особі д-ра Маллю, брата відомого мистця — малюра і мистецтвознавця. В інших оглядах незамінною опорою є його гарна і розумна дружина Натал-

ка, з дому Кульчицька, мати чотирьох гарних дітей, доньку і сина, але й здебільшого супутниця у згаданих "випадах" д-ра Саса. І кравець цій живучій, взаємною любов'ю зціпленій ціло-

сті Сасової родини найкраща прикмета і проміньовальна сила цього "американсько-українського форту" у тоці змагу змагу між Вашингтоном і Москвою.

В. Косаревич-Косаренко

День Карпатської України в Омазі, Небр.

Українсько-американська Громада в Омазі, влаштувала День Карпатської України в неділю 19-го квітня ц.р. в церковній домівці — Академії з приводу 20-ліття проголошення Карпатської України самостійною державою та для відзначення 85-ліття з дня народження о. м. д-ра Августина Волошина — Президента Карпатської України.

15-го березня, після св. Літургії о. Яр. Свистук відслужив Панахиду за бл. п. о. м. А. Волошина та за всіх Карпатських січовиків, що впади в боротьбі за волю України. 19-го квітня відбувся святковий Академії. Після відспівання американського гітму, голова Укр-Амер. Громади Дмитро Вітик відкрив Академію вступним словом, а привітанням поставив з місця вшанувати пам'яті тих, що впади в боротьбі за волю України. Реферат виступив п. Павло Ващишин. Потім від-

бувала повстанська пісня, яку відспівав диточий хор під проводом п-ні уч. Стефанії Акулової. Юрій Столярський віддеклямував вірш Богдана Федьки "Карпатська Україна", Степан Багрий деклямував вірш К. Долібора-Вагнеліча "Не сліз, не благань". Пан Антін Сокальський відчитав депо з того, що писала в Омазі американська преса в 1939 році про Карпатську Україну. Потім відбулася гарна дитяча інсценізація "Живи Україно" під проводом учительки п-і Лукіани Яськової, із співом "Червона калина", а на фортепіані грали п-і Ст. Акулова. Інсценізація всім подобалася, бо була старанно підготована.

На закінчення відспівано національний гімн. Портрети м. о. А. Волошина були роздані громадянству, добровільно віддали на видавничий "Карпатський Голос" дали дол. 21.85.

П. Ващишин

Українська Громада в Гартфорді рішила збудувати Народний Дім

Українська громада у Гартфорді, Конн., в 1951 р. закупила дім і велику будівельну площу, і здавалося, що дім буде виставлятися для української громади, але так тільки здавалося.

В теперішньому домі української американської громади, який є власником і домі і площі, є більша зала на імпрези, та мають приміщення Пласт, Сума та Кооператива Сума, і вряди годі користуватися з залу на загальні збори інші установи, та громадяни.

Дім не може примістити всі установи, більші імпрези мусять відбуватися в чужих залах. На площі будівельної можна збудувати дім, але до цього треба відповідного зрозуміння громадян, бо організована громада — це сила. Не раз цю справу піднімали на різних зборах Клубу, і навіть ухвалювали збори будувати дім, гідний до громади.

Управа Клубу, по певній підготовці скликала на 18-го квітня квартальні збори своїх членів і запрошених громадян, щоб спільно обміркувати, що на ті збори прийшли громадяни члени і нечлени Клубу. Зала Клубу була в шерті заповнена. Заступників було 12 установ Гартфорд. На тусетні обставини число поважне, бо і поважна справа, а саме будова дому. Збори відкрив і провів гол. Клубу п. Медінський Микола. На порядку наряд була справа будови дому. По звітах фінансового секретаря п. Чепіля Генрі та касира п. Мельника Михайла дискусія над звітами не було, а приступлено до головної точки будови дому.

Цю справу реферував п. Медінський Микола, а по англійськи п. Гук Ярослав. Оба промовці ясно представили справу, що дотепер зроблено в справі будови дому. Можна побудувати репрезентативний дім з великою залю на імпрези приблизно на вісімсот сидітих місць, а під залю мають бути кімнати для окремих установ.

Майно Клубу вносить 60,000 доларів. Морґедж Клуб може одержати в наших установах, але вже наготовий дім, а пили будови дому, який пропонує архітект, вимагають докупити сучасний дім. Морґедж не може бути на всю суму, яку буде коштувати дім, приблизно \$40,000 треба здобути від громади. Оба референти представили шкідливі нові дом. Кошти нового дому обчис-

ють приблизно на \$140,000 без купів сусіднього дому.

По зрештєванні справи розвинулася дуже речева і жива дискусія, забирали голос цілий ряд бендиків і обмірковували справу на всі лади. Всі дискусанти твердили: треба будувати дім! Бо коли хочемо зберегти нашу молодь, щоб не пішла в розтіч, треба будувати дім, де знайшли б приміщення установи, котрі опікуються молоддю, як СУМА — ПЛАСТ — ТІСІСА — УСК. Вибрано комісію збори фондів на будову дому, її очолює Володимир Гарткович (голова), Михайло Мельник (м. голова), Тиміш Мельник (секретар).

Цілий ряд осіб добровільно зголосилося в члену той ж комісії на збірників фондів.

Збори рішили, що кожна установка має вислати по дві особи до комісії на збірників. Важне завдання стоїть перед українською громадою у Гартфорді. Здобути фонди в теперішній час, це не така легка справа, але це справа кожна, бо жток українців в Гартфорді має будувати дім, як не вони самі. Жадна інша установка сама нічого не вді, але гуртом всі установи можуть зробити багато. Хочеться вірити, що хоч це справа не легка до переведення, але як всі будуть одного хотіти, то на славу українців Гартфорд буде їх репрезентативний дім.

(В. Г.)

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК І. МАЗЕПИ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМПЕТ МАЗЕПИ

КОМІСІЯ МОЛОДІ — СЕКЦІЯ МИСТЕЦЬКОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ

КОМУНІКАТ Ч. 3.

Гуртки мистецької самодіяльності повинні підготуватися до участі в таких змаганнях:

(1) СЦЕНІЧНІ ВИСТУПИ, які обіймають: (а) театральне представлення уривку з п'єси "Іван Мазепа" Л. Старицької-Черняхівської (дія перша, яви 4, 5, 6 і 7); (б) збірку деклямацій вірш "Всі покою ширю прагнуть", написаного самим Іваном Мазепом.

(2) ХОРОВІ ГУРТКИ мають включити в свій репертуар пісню "Ой горе тій чайці..." та 2-3 інші пісні за вибором диригента.

(3) ОРКЕСТРИ РІЗНОГО РОДУ приготують по три точки: вибір залишається повністю за диригентом.

(4) ХОРЕОГРАФІЧНІ ВИСТУПИ можуть обіймати цю найбільше чотири танки — один сольовий, один дует та два групових.

Бажано було б, щоб усі виступи хорові, оркестральні та хореографічні були пов'язані з основною темою — особою гетьмана Мазепи або його добою.

(5) ВИКОНАННЯ ОДЯГІВ, типових для доби Мазепи (нормальної величини або в мініятурі — на ляльках) за взорами, які бажали б бути подані; одяги можуть бути виконані індивідуально або групово, а оцінка експонатів відбудеться під час з'їзду молоді в Нью Йорку 19-20 вересня ц.р. Хто не міг би привезти своїх експонатів особисто, може переслати їх найпізніше до 1-го вересня на адресу: Мазепа Jubilee Committee, Youth Section, c/o U.C.C.A., 302-304 West 13th Street, New York 14, N. Y.

У змаганнях братимуть участь юнацтво і діти не молодше від 10 років; винятково можуть бути допущені до змагань групи молодших віком дітей, якщо рівень виконання ними поодиноких точок відповідатиме загальному рівню змагань.

Відповідно до числа зголошень, молодечі організації змагатимуться поміж собою спершу на місцях і по областях; організацію змагань займуть місцеві координаційні комісії, до складу яких увійдуть представники заінтересованих організацій. Найкращі групи з кожної місцевості які округи візьмуть згодою участь у фінальних змаганнях, які відбудуться в днях 19-20 вересня ц.р. в Нью Йорку.

Зголошення до участі в змаганнях з мистецької самодіяльності треба переслати до 15-го червня 1959 року на адресу: Mrs. A. Dawydenko, U.A.Y.A., Inc., P. O. Box 211, Cooper Station, New York 3, N. Y.

ЗА КОМІСІЮ МОЛОДІ ЮКОМА

Володимир Савчак
головаАнатоль Домарацький
секретар

ПОДЯКА

Висловлюємо найсердечнішу подяку всім Знайомим, що 15-го листопада 1958 р. взяли участь в Заупокійній Службі Божій, та за відправлення на місце вічного спочинку,

Бл. п. Івана СТАШКОВОГО

Щиро дякуємо о. Кропивницькому з Гемстету за похоронні відправи. Дякуємо сердечно кузинам: Соснишину, Сташківим, Марковим, Гайер і Волкам та всім Одесьцям за їх співучасті і розраду в нашому горю.

Дружина — МАРИЯ
донька — РУТІ
брат — ВАСИЛЬ в Рідному Краю,
село Дички, пов. Рогатин.

Trident Savings and Loan Association of Chicago, Illinois

ШАДИТЬ ГРОШІ...
ШАДИТЬ ПОШТОЮ...
ШАДИТЬ ЧАС...
ШАДИТЬ В "ТРАЙДЕНТ"...

Ваші ощадності в "ТРАЙДЕНТ" мають ПОДВІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

60 АСЕКУРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЮ АГЕНЦИОЮ ЗДА.
6 АСЕКУРАЦІЯ РОЗУМНОЮ ГОСПОДАРСТВОМ І ДОСТАТОЧНИМ
ПІДПИСАНИМ ТРИМАТИ ТРИМАТИ ДВА РАЗИ 30 РОКІВ.

ТРАЙДЕНТ ІНКОРП. БІД. 1913 РОКУ.

TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1933 West 31st Street, CHICAGO 9, ILLINOIS Tel: PH 3-5400

Вже можна набувати білети вступу на "ГОМІН УКРАЇНИ"

великий співочо-танковий фестиваль, що з нагоди 65-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ відбудеться

в неділю, 21 червня

о год. 2-й пополудні

в репрезентативній залі

КАРНЕГІ ГОЛ

в Нью Йорку

з участю симфонічної оркестри.

В Нью Йорку білети можна набути в крамничках:

АРКА, 48 E. 7th Street

ЕКО, 145 Second Avenue

СУРМА, 11 E. 7th Street

в канцелярії William CHUPA, 240 E. 6th Street

та в Адміністративній "Свобода", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J., як також у всіх секретарів Відділів УНСОЮзу Великого Нью Йорку і довокільних місцевостей.

Із цього "форту" д-р Олександр Сас — Яворський ро-

бить свої часті "випади", як колись у середньовіччя лицарі свої "бурги". Тільки не на коні, але авто або літаком. Не заради слави засобом здобич, але заради відкриття своїм слухачам засобом слави, здобути своїм феноменальним знанням історії ЗДА на телевізійних виступах за здобуття 64,000 доларів.

Читати звітування про його публічні виступи з промовами, це не те, що бути їх безпорядним свідком. Перекладався я про те, коли недавно був гостем у його "форту", запровадив одного тижня, в якому д-р Сас, як його там коротко звуть, аж два рази був "святковим промовцем" поза Ейбвіллом, і мене брав з собою. Не дивно, що деякі неукраїнські діти висловлюють бажання "стати українцями", бо це "самітінг шпел".

Книжка про нашого героя американства в англійській мові вже за пару тижнів з'явиться на книжковому ринку. Це — "предтеча" для англійського видання "Мого", "Московського Сфинкса". Вона бо призначена для масового читача і писана в приємному, легкому стилі без посереднього оповідання про життя і переживання автора.

Все те, що там показано, в "Московському Сфинксі" науково доповнено і доказано джерельним матеріалом. І це, мабуть, не в найменшій мірі стало поштовхом для надання мені почесного громадянства міста Ейбвіллу, поруч таких достоїнств, як пан Стасен і еп. Шіні.

Ця активність д-ра Саса ледви чи була б можливою, як і його "форту", який він був самітінг. Але будучи вестеринаром із великою практикою і тваринною санаторією, мас він помічником в особі д-ра Маллю, брата відомого мистця — малюра і мистецтвознавця. В інших оглядах незамінною опорою є його гарна і розумна дружина Натал-

ка, з дому Кульчицька, мати чотирьох гарних дітей, доньку і сина, але й здебільшого супутниця у згаданих "випадах" д-ра Саса. І кравець цій живучій, взаємною любов'ю зціпленій ціло-

сті Сасової родини найкраща прикмета і проміньовальна сила цього "американсько-українського форту" у тоці змагу змагу між Вашингтоном і Москвою.

В. Косаревич-Косаренко

П. Ващишин

Українська громада у Гартфорді, Конн., в 1951 р. закупила дім і велику будівельну площу, і здавалося, що дім буде виставлятися для української громади, але так тільки здавалося.

Вже можна набувати білети вступу на "ГОМІН УКРАЇНИ"

великий співочо-танковий фестиваль, що з нагоди 65-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ відбудеться

в неділю, 21 червня

о год. 2-й пополудні

в репрезентативній залі

КАРНЕГІ ГОЛ

в Нью Йорку

з участю симфонічної оркестри.

В Нью Йорку білети можна набути в крамничках:

АРКА, 48 E. 7th Street

Степан Овчарук

РІТА ХОМЕНКО

Ім'я Ріти Хоменко читачам "Свободи" цілком невідоме, як це декілька тижнів тому не було воно відоме й українцям Буенос Айреса, але тепер воно на устах малої не всієї української національної спільноти, бо треба признати, що щоб викликати такою звичайною і всім відомою пісенькою, як "І шумить, і гуде, дрібень паде" негавні овації і вимоги повторення, то така треба не зовсім таланту. А Ріта Хоменко саме цього досягнула. І то не тільки цією пісенькою, але також і іншими такими ж відомими "заспіваними" піснями, як "Верховина", "Ой джигуне, джигуне...", "Тихесенький вечір", "Степанко тощо."

Ріта Хоменко

Ріта Хоменко п'ятнадцятилітньою дівчиною виїхала з України (з Києва) під час останнього великого українського "еходу", і опинившись на еміграції, мала гарний голос, вступила до хору Струка "Думка", з яким зробила турне по різних країнах Європи, а головне Швейцарії. Вийшовши з Європи, оселилася з родиною в Ріо де Жанейро, де продовжувала свої музичні студії. У 1954 р. виграла конкурс до оперної школи мрії міського театру, яку успішно й закінчила. Як еди-

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Couple ●

COUPLE WANTED.

Husband to take care of grounds, general work and some dogs. Wife to help with housework. Nine acre estate. Separate cottage for living quarters. Excellent salary. Contact

Dr. M. A. COHN
342 Broadway, Monticello, N. Y.
Phone 96.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

LOOM FIXER
WEAVER
SMALL WEAVING PLANT
PRescott 9-1660

● FOR SALE ●
● BUNGALOW ●

На продаж — вишмова нагода!
17 БОНГАЛ
Модерно укомплектовані.
Greene County, Catskill.
Віжуча вода, потік для купелі і риболовлі.
За ближчими інформаціями
тел.: CV 2-2632
286 Alexander Avenue
Bronx 54, N. Y.

КОЛИ ВАШЕ СТАРЕ АВТО досягає останнього мільйона, і Ви вибрали вже нове авто, зайдіть до Hudson County National Bank в справі пологдження низької платної автомобільної позички.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
IN JERSEY CITY
Montgomery at Washington St.
Jackson at Wilkeson Ave.
Central Ave. near Bowers St.
Pavonia Ave. at Grove St.
40 Journal Square
Відкрито:
в ПОНЕДІЛОК ввечері
в П'ЯТНИЦЮ ввечері
Member Federal Deposit Insurance Corporation

УВАГА! ВІВТІНІТЬ ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ І КУПІТЬ! ЛІК проти ПОТУ!

Гарячі дні не раз спричиняють майже кожному з нас висипи, потіння та неприємні одор-запах з потів, які неприємні ні нам, ні нашому оточенню! Ви маєте можливість позбутися всього цього за ціну всього — \$2.00. Купіть собі негайно — МАСТЬ-ЛІК ПОЛБОН — ЛЮНА, а напевно, без тривожних побудів не лише потіння (позбудь пахучих рук, чий ніг), але побудіться теж неприємного запаху, що є з поту! Це масть, з присмаченою, яка усуває зовсім неприємні потіння з кожної частини нашого тіла! Це напевно найкращий рід для всіх жінок і чоловіків! КУПІТЬ СЬОГОДНІ ЗАВТРА МАТИМЕТЕ! Ціна — \$2.00. Адресуйте і шаліть відразу гроші:

"Howerla"
41 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.
Tel: GR 5-0193

Пласт-Прият в Нью Йорку влаштував Свячене для молоді і громадянства

Нью Йорк. — В неділю 24 травня у великій залі Українського Народного Дому відбулося Свячене, яке влаштував Пластприят при Пластовій Станиці в Нью Йорку. Свячене відкрив голова Пластприяту п. Володимир Салая, який привітав представників парохій: української католицької о. Йосифа Кузьмача ЧСВВ і української православної о. протопресвітера Ореста Іванюка, пред-

ставників Пласту, д-ра Я. П. П. доха та інж. В. Хамулу, а також представників преси Л. Луцера ("Свобода") і інж. М. Клецогра ("Америка"). Голова Пластприяту закликав старше громадянство підтримувати Пласт, який виконує важливе завдання у вихованні нашої молоді. На програмі складилися деклямація вірша І. Лепкого про Великдень, гімніки і веснянки у виконанні молодших пластунок під проводом п. Л. Заклинської, танок "Коломийка" (сольо) у виконанні п. Содо-Зілинської, танок "Чушак" (Валентина), "Козачка" відтанцювали сестри Данилишини і Л. Витвицька та "Козачок" у виконанні Витвицької і Денисенки. Всі ці танки виконали учні-пластуни школи танків п. В. Авраменко. Зі школи танків п. Петріни з Брукліна пластуни Санюцька і Стефанішини виконали один танок, а старші пластуни вивели кілька гайкових хорів.

Численна публіка, яка виповнила велику залу Українського Народного Дому, рясними оплесками вітала окремі пункти програми. Станічний інж. В. Хамула повідомив зібраних, що цього року під час "Свяченого" має честь передати першу нагороду й відзначення провідниці 2-го Куреня п. Оксані Санюцькій і членам 2-го Куреня Пластунок за те, що здобули перше місце в пластовому змаганні минулого року ("Не ти, не я, а ми"). Станічний дякував коштовні Евстасії Гойдиш та зв'язковій Ользі Кашмарській за те, що своєю працею змогли вийти 2-му Куреневі здобути цю нагороду. Після того о. Йос. Кузьмач посвятив дари Божі, і запрошені гості, члени Пластприяту та пластуни засіли до трапези, під час якої промовляв обидва отці і д-р Я. П. П. дох від Крайової Пластової Старшини, які говорили про значення Пласту та закликали батьків віддавати свою молодість під опіку цієї організації. Промовляв ще п. В. Авраменко і голова Пластприяту п. Салая. По Свяченні була забава при оркестрі В. Осередчука.

Голос у Ріти Хоменко гарний, рівний в усіх регістрах, добре вишкочений в мажорі італійської школи, особливо гарне в неї п'яно, але, зрештою, успіх її полягає не стільки в голосі, що не витримув великого форте, як в інтерпретації: кожна річ, яку Ріта Хоменко співає, з'являється ніби цілком новою. До того ж співачка супроводжує деякі пісні ритмічними рухами, і ця синхронізація змісту пісень з ритмічними танковими кроками й жестами, незрівнянна грація, легкість і чарівна усмішка доводять публіку до справжнього захоплення. І всім відомі пісні слухачів просто зі здивуванням, що їх ще можна до такої міри оновити та сповнити емоційними яскравостями.

Ріта Хоменко, що співала при переповненій залі, весь збір віддала на користь українських національних організацій. Читачі "Свободи" зможуть перевірити особисто наші враження: Ріта Хоменко була в ЗДА зі своїм чоловіком минулого року і виступала в Шикагській телевізії, після чого одержала контракт на низку концертів у Нью Йорку, які відбулися цього року в місцях вереснь-жовтня. А після цього вона виїде з чоловіком до Європи, відвідає там головні столиці і має надію навізати по всіх усядах контакти із українським громадянством.

ЛІКИ: це найбільш корисний дарунок до КРАЮ!

20% ВИСЛАЄМО ДО ЄВРОПИ 20% ЗНИЖКИ

— Гарантія доставки. — Митно оплачується тут. — ВИСЛАЄМО ЛЕГЕНСЬКОЮ ПОШТОЮ. Rifampin, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgaparin, Orinase (diabetes), Uroclad. Спеціалісти Європи. Рецепт пологдять Ваші рецепти точно.

СПЕЦІАЛЬНІ ПАКИ для хворих на туберкульоз, артритизм, ревматизм, діабетизм, з високим тисненням крові і т. д. Товсті напівночі еластичні ПАНЧОХИ, вартість \$15.00 за \$4.95

Говоримо українською, російською і польською мовами.

Пам'ятайте або телефонуйте: **B. Feldman Pharmacy** 111 Ave. "A" & 7th Street NEW YORK CITY Tel.: OR 7-5980

СПЕЦІАЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, шлудити вилізок цього оголошення, а одержите, на вищезгадані ліки з всіми, 20% ЗНИЖКИ, яку, з огляду на велике замовлення покупок — продовжуємо.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛІ СПРАВ ВТІКАЧІВ

(Закінчення зі стор. 1-0)

кий конгресмен із Міннесоти Волтер Г. Джадд промовляв на заключній сесії конференції і домагався, щоб ЗДА і всі інші демократичні держави всіма засобами допомагали втікачам із комуністичного панування. Бо втікачі про прихильне відношення до втікачів дійде і поза залізною загорою і викличе там далі недовдоволення проти комуністичного режиму. "Кожний втікач, який втікає від комуністів, це голос за наш спосіб життя і одночасно голос проти комунізму", — казав конгресмен Джадд. Урядовий план допомоги визначено за недостатності. Цей план допомоги є такий: 1. На допомогу втікачам призначити річно 44 мільйони доларів. 2. Дозволити на в'їзд до ЗДА 10,000 втікачам річно понад теперішні квоти. 3. Призначити на допомогу втікачам харчів, вартості від 10 до 20 мільйонів доларів.

Безплатно в члені УНСоюзу!

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХВОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЇ

Моя ціль помагати хворим відшукати здоров'я природною метою.

Шановний Пане Докторе Міллер!

Шість довгих місяців терпів я на болі кишок, наслідком чого стан мого здоров'я так погіршився, що втрапив на такі болі, чим десяти фунтів. Мимо всіх зусиль позбутися цих болів, та різних рад та порад, я на поручення могого приятеля улажився до Вас, хоч мав певні застереження щодо тих метод. Та як було мого здивування я швидко, коли по кількох візитах у Вас, під Вашою ціною опікою, я прийшов до себе, вслід за чим почувався до милого обов'язку зложити Вам цією дорогою мою найціннішу подяку за Вашу опіку і труд для мене, та хочу поручити Вас кожному терплячому.

З пошаною до Вас K. SOTOS — New York 16, N. Y.

Дорогий Докторе Міллер!

Пишу цього листа, щоб засвідчити хворим людям, що доброго Ви зробили для мене. Від довгого часу я терпів сильні болі в хребті і сильні болі в цілій лівій нозі. Не міг я знайти поміч, хоч шукав її всюди. Ви, Дорогий Докторе, пізнавши власну причину моїх болів, дякуючи Вашим методам, привели мене до повного здоров'я. Тепер я не відчуваю жадних болів і тому був би я радий, як би мій лист дійшов до тих, які терплять на подібні недомогання і які, разом зі мною, тишилися б знову здоров'ям.

Luciano PALMUCCI — Newark, N. J.

Неможливо проголосити всі листи моїх пацієнтів, які складають подяку за опіку і добрі вислідів в їх недомоганнях. Подяки ці від мужиків і жінок, що терплять на різні недомогання. ЛИСТИ ЦІ ПОКАЖЕТЬСЯ ВСІМ ЗАІНТЕРЕСОВАНИМ НА ІХ БАЖАННІ В МОЙМУ ОФІСІ.

МАДЯРСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І УКРАЇНЦІ

(Закінчення зі стор. 2)

ся "вирвав свободу", прийняв воєни 1956 до Відня, навізав телефонічне сполучення з провідником революції в Будапешті і почув від нього такі слова: "Сучасні події на Мадярщині будуть для вас незрозумілі, а ваші політичні ідеї належать до минулих". На цьому скінчився контакт мадярської еміграції з рідним краєм.

Над цим фактом повинні застановитися представники української еміграції, зосереджуючи свої дії в двох справах: вдержуванні своєї еміграції як національної спільноти та в творенні пригостного клімату для прийдешньої української революції. Еміграції дуже трудно дотриматися кроку в скоростійному бігові подій та орієнтуватися в мінливих і складних обставинах середовища, в якому вона сама не живе.

Мадярська революція з такою прикладом, як некорисна зміна в укладі міжнародних сил може привести до невідаті революційний зрив — на-

в'їзти тоді, коли ні краєві, ні його еміграції не можна закинути жадного промаху. Необдумані випади Англії та Франції на Суецький канал у той час, коли мадярська революція прямувала до переможного завершення — привела її до трагічного кінця.

Назавгал еміграції робили не раз дуже великі і ціліні прислуги країнам своїх батьків, а часом навіть приносили їм волю. Так напевно зробить також українська еміграція, якщо скоординує свої дії в цій ділянці.

Читайте щоденник "Свобода"

Нове видання
Олександра БАБІНА
ПОВСТАНЦІ
Поєма
ЦІНА \$1.75
Замовляти.
"СВОВОДА"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

48 E. 7th St.
New York City
Tel: OR 3-3550
РІЗНІ ПОТІРБИ ТОВАРИ
для висилки пачок.

РОЗШУВ

ТАМАРУ ПРОПІК,
з дому НОВОСІЛІЦЬКА,
народж. 20-го березня 1920 р.
в Станіславщині, разом з рідною, чоловіком Теодором і синами Андрієм і Юрієм, що прибули до ЗДА кораблем "Марин Тайгер" 24-го березня 1949 р.
до Бостону, пошукує сестра.
Зголоситись просимо на адресу
3744 Komety;
UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.

РІЗНЕ

НА ПРОДАЖ
МЕБЛІ
на 4 кімнати.
Помірною ціна.
Телеф.: ORegon 7-2079
ORegon 3-0717

MISCELLANEOUS

Найкраще ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
проти ВІОМУ — це
"Police Lock"
продас й інсталоє
Зеном КУРОВИЧКИМ
KEYS — LOCKS
General Mechanical Repairs
443 E. 9th Street
New York 9, N. Y.

Купуйте в підприємстві
що оголошують
в "Свободі"

Посмертні Згадки

Николай МІЛЕНЬКІ, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка, Вд. 335 УНСоюзу в Harvey, Ill., по довгій і тяжкій недугі, упокоївся 1-го травня 1959 року. Покійний народився в Патерсоні, Н. Дж. Похоронив у смутку дружини Гелени і одну доньку та Родичів своїх братів та сестер. Похорон відбувся 4-го травня 1959 з пох. заведення на Calumet Park Cemetery. В. Н. П. — Управа Відділу

Іван ГЕБА, член Б-ва св. Арх. Михайла, Вд. 211, УНСоюзу в Статейтоні, Ст. Ай., Н. П., помер 8-го травня 1959 р., на 78 році життя. Покійний похоронився в смутку дружини, сина Івана, невістки, доньку Анну, брата Стефана і сестру Соломію. Був родом із с. Поліни, пов. Кросно, Зах. Україна. Похорон відбувся 16-го травня 1959 р. з пох. заведення. Похоронні обряди довершив прав. о. декан Л. Ладиславський, при участі Родичів. Членів Відділу і Приїждців. Покійного похоронено на цвинтарі св. Михайла на Лонг Айленді, Н. П. — В. Н. П. — Т. Соколовський, секр.

Антін СТЕЛІМА, довголітній член 66 Вд. УНСоюзу в Нью Йорку, упокоївся у Воді 12-го травня 1959 р., на 70 р. життя. Покійний похоронив сина Івана, невістку, доньку Анну, брата Стефана і сестру Соломію. Був родом із с. Поліни, пов. Кросно, Зах. Україна. Похорон відбувся 16-го травня 1959 р. з пох. заведення. Похоронні обряди довершив прав. о. декан Л. Ладиславський, при участі Родичів. Членів Відділу і Приїждців. Покійного похоронено на цвинтарі св. Михайла на Лонг Айленді, Н. П. — В. Н. П. — Т. Соколовський, секр.

ІВАН КОВАЛЬЧИН
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАІНМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх.
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині
каждий знає, де знайти
1 в ноні!

JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦІХ
Контролює температуру.
Модерна каліція до ужитку
даром.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Ель Салаам! Родюче, дике місце, отой весперетоплюючий котель диких народів... З пошаною давало дорогу леґіонерів "Джанові III". Тарзан їхав до головної коменди леґіону, перед якою він зліз із коня і залишив його. Вартовий завіз його до головного будинку. Він занепокоєно йшов, міркуючи: "ось зараз, зараз".